

<i>kraj</i>	<i>Obowiązek szkolny Struktura szkolnictwa</i>	<i>Podstawa/ Program /zakres edukacji</i>	<i>Usytuowanie nadzoru Zasady sprawowania/wykonywania Przebieg ewaluacji/inspekcji/wizytacji</i>	<i>Nauczyciele</i>
ANGLIA	<p>Szkoły podstawowe – wiek 5 -11 lat.</p> <p>Szkoły średnie I stopnia – wiek 11 – 16 lat.</p> <p>Szkoły średnie II stopnia – wiek 16 -18+ lat.</p> <p>Kształcenie dla osób, które przekroczyły wiek obowiązkowej nauki (dorosłych) – wiek 16+ - 18+ lat.</p> <p>Obowiązek szkolny: Od 5 do 16 lat.</p>	<p>różnorodność sposobów realizacji narodowego programu nauczania</p>	<p>Ofsted (Office of Standards in Education), zatrudniająca inspektorów Jej Królewskiej Mości niezależna instytucja, ale działająca zgodnie z polityką rządu, sprawuje ścisły nadzór nad szkołami państwowymi niepaństwowymi, z wyjątkiem szkół elitarnych, np. Eaton.</p> <p>Zespół od 2 do 7 osób, najczęściej przez 2 dni zbiera informacje o działaniach szkoły w 4 obszarach: wyniki w nauce, jakość kształcenia – uczenia się, zarządzanie – przywództwo, bezpieczeństwo i wychowanie.</p> <p>OFSTED raz w roku przedkłada jest Jej Królewskiej Mości, a rządowej komisji do spraw edukacji (Departament for Education) 2-3 razy w roku, raport o stanie edukacji.</p> <p>Szkoły oceniane są zwykle w cyklu trzyletnim, natomiast te o niższych wynikach kontrolowane są częściej.</p>	<p>Pensum /średnie/ 23 godziny. Młodszy pracują dłużej.</p> <p>W szkole podstawowej we wszystkich klasach /ok.30 osób/ wszystkich przedmiotów uczy 1 nauczyciel. W szkole podstawowej zatrudnia się asystenta, który wspomaga uczniów i nauczyciela w procesie edukacyjnym (w starszych, mniej licznych klasach może być 1 asystent na 2 – 3 nauczycieli).</p>

<i>kraj</i>	<i>Obowiązek szkolny Struktura szkolnictwa</i>	<i>Podstawa/ Program /zakres edukacji</i>	<i>Usytuowanie nadzoru Zasady sprawowania/wykonywania Przebieg ewaluacji/inspekcji/wizytacji</i>	<i>Nauczyciele</i>
WALIA	<p>Szkoły podstawowe – wiek 5 -11 lat.</p> <p>Szkoły średnie I stopnia – wiek 11 – 16 lat.</p> <p>Szkoły średnie II stopnia – wiek 16 -18+ lat.</p> <p>Kształcenie dla osób, które przekroczyły wiek obowiązkowej nauki (dorosłych) – wiek 16+ - 18+ lat.</p> <p>Obowiązek szkolny: Od 5 do 16 lat.</p>	<p>różnorodność sposobów realizacji narodowego programu nauczania</p>	<p>Walijski Inspektorat (Estyn), ciało niezależne od władz rządowych, a inspektorzy są mianowanymi przez Królową pracownikami służby cywilnej.</p> <p><u>Raport z inspekcji obejmuje trzy części tj.</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. standardy, wyniki egzaminów, poziom wiedzy uczniów kończących szkołę, 2. jakość programów nauczania, jakość wsparcia uczniów, 3. jakość przywództwa i zarządzania w szkole. 	<p>Pensum ok. 23 - 25 h.</p> <p>Nauczycielami mogą być absolwenci 3 lub 4-letnich studiów licencjackich na kierunku pedagogicznym kończących się uzyskaniem tytułu nauczyciela lub innych studiów z dodatkowymi rocznymi studiami pedagogicznymi.</p>

<i>kraj</i>	<i>Obowiązek szkolny Struktura szkolnictwa</i>	<i>Podstawa/ Program /zakres edukacji</i>	<i>Usytuowanie nadzoru Zasady sprawowania/wykonywania Przebieg ewaluacji/inspekcji/wizytacji</i>	<i>Nauczyciele</i>
SZKOCJA	<p>Szkoły podstawowe - wiek 5 -11 lat.</p> <p>Szkoły średnie I stopnia – wiek 12 -16 lat.</p> <p>Szkolnictwo średnie II stopnia i policealne, w tym niezależne ośrodki kształcenia zawodowego.</p> <p>Obowiązek szkolny: od 5 do 16 lat.</p>	Wytyczne i wskazówki publikowane przez Szkockie Ministerstwo Edukacji i Szkockie Biuro ds. Ucznia się i Nauczania w różnych dokumentach programowych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Inspekcją zajmuje się instytucja „Education Scotland”, powstała na skutek połączenia dotychczas zajmującego się nadzorem Inspektoratu Jej Wysokości (Her Majesty’s Inspectorate of Education, HMIE) oraz instytucji zajmującej się wspieraniem szkół w rozwoju „Teaching and Learning Scotland”. Zintegrowano funkcje ewaluacji. 2. Inspektorat odpowiada za nadzór zewnętrzny nad usługami edukacyjnymi działając niezależnie i bezstronnie, a w zakresie standardów swoich działań podlega ministrom. 3. Badanie w szkole trwa nie dłużej niż 5 dni, ale jeśli zespół inspektorów uzna, że ich ustalenia pokrywają się ściśle z danymi z ewaluacji wewnętrznej, to mogą odstąpić od dalszych działań już drugiego dnia i w zamian zaproponować szkole wsparcie w rozwoju zawodowym kadry szkolnej lub w innym obszarze, wybranym przez szkołę. 	<p>Pensum ok.23 -26 h.</p> <p>Nauczyciele szkolni w sektorze publicznym w Szkocji są mianowani i zatrudniani przez władze lokalne. Nie mają statusu pracowników służby cywilnej, ale ich warunki pracy są negocjowane na szczeblu krajowym.</p>

kraj	Obowiązek szkolny Struktura szkolnictwa	Podstawa/ Program /zakres edukacji	Usytuowanie nadzoru Zasady sprawowania/wykonywania Przebieg ewaluacji/inspekcji/wizytacji	Nauczyciele
NIEMCY	<p>Szkoły podstawowe dla dzieci w wieku 6 - 10 - 12 lat zależnie od Landu.</p> <p>Szkoły średnie I stopnia dla dzieci w wieku 10/12-15/16 lat zależnie od Landu.</p> <p>Szkoły średnie II stopnia – wiek 15/16 – 18/19 lat</p> <p>Obowiązek szkolny: kształcenie w pełnym wymiarze jest obowiązkowe w wieku od 6 do 15 lub 16 lat (zależnie od Landu), a kształcenie w niepełnym wymiarze jest obowiązkowe do 18 lat (dla osób, które nie uczęszczają do szkoły w pełnym wymiarze).</p>	<p>Ministerstwa w landach ustalają program nauczania, zalecają metody dydaktyczne i zatwierdzają podręczniki</p>	<p><u>Ewaluacja zewnętrzna obejmuje:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • wizytę w szkole, • inspekcję szkoły, • scentralizowane badanie osiągnięć uczniów poprzez testy i sprawdziany, • ankietowanie nauczycieli, uczniów, rodziców. <p><u>Ewaluacja prowadzona jest w obszarach:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • osiągnięcia uczniów, • nauczanie i warunki uczenia się, • profesjonalizm nauczycieli, • zarządzanie szkołą, • organizacja pracy w szkole, • atmosfera i kultura w placówce 	<p>Nauczyciele są na ogół zatrudniani przez land i mają z reguły status urzędnika państwowego</p>

kraj	Obowiązek szkolny Struktura szkolnictwa	Podstawa/ Program /zakres edukacji	Usytuowanie nadzoru Zasady sprawowania/wykonywania Przebieg ewaluacji/inspekcji/wizytacji	Nauczyciele
HOLANDIA	<p>Szkoły podstawowe (w tym specjalne) dla dzieci w wieku 5-12 lat. Prawo do nauki od lat 4, z czego korzysta ponad 95% dzieci.</p> <p>Szkoły średnie przygotowujące do podjęcia studiów uniwersyteckich dla uczniów w wieku 12-18 lat</p> <p>Szkoły średnie przygotowujące do podjęcia studiów w wyższych szkołach zawodowych dla uczniów w wieku 12-17 lat</p> <p>Szkoły średnie przygotowujące do podjęcia nauki w szkole zawodowej dla uczniów w wieku 12-16 lat</p> <p>Szkoły średnie prowadzące kształcenie specjalne dla uczniów w wieku 12- 18/20 lat</p> <p>Obowiązek szkolny: pełne 12 lat szkolnych - od pierwszego dnia miesiąca następującego po piątym urodzinach dziecka do końca roku szkolnego, w którym uczeń kończy 16 lat + 1 rok obowiązek nauki co najmniej dwa razy w tygodniu.</p>	<p>Ministerstwo Edukacji określa ramowy program oraz treści przedmiotów obowiązkowych, zapisane w 58 celach osiągnięć uczniów dla szkół podstawowych i średnich, minimalny wymiar zajęć w roku i co uczniowie powinni umieć.</p>	<p>Holenderski Inspektorat Edukacji, niezależna instytucja z trzema oddziałami zamiejscowymi, prowadzi badania nad opracowywaniem analizy ryzyka szkół i kieruje 80% działań na te jednostki, które cechują się niskimi lub niezadowolającymi wynikami nauczania (jest ich ok. 20%).</p> <p>Za jakość nauczania i efekty pracy w konkretnej szkole odpowiada organ prowadzący. Odpowiada on też za kwestie finansowe, za przestrzeganie statutów oraz innych przepisów prawa. Organ ten zatrudnia dyrektorów dających gwarancję wysokiej jakości pracy i uzyskiwania wysokich efektów kształcenia.</p> <p>Informacje o jakości pracy szkół uzyskuje się także dzięki Narodowemu Instytutowi Pomiarów Kształcenia (CITO).</p>	<p>Pensum: 21-26h.</p> <p>Nauczyciele posiadający kwalifikacje II stopnia (tytuł licencjata) są uprawnieni do nauczania w pierwszych trzech klasach HAVO i VWO oraz wszystkich klasach VMBO i zawodowych szkół średnich.</p> <p>Absolwenci uniwersyteckich studiów nauczycielskich uzyskują kwalifikacje I stopnia i są uprawnieni do nauczania na wszystkich poziomach szkoły średniej.</p>

<i>kraj</i>	<i>Obowiązek szkolny Struktura szkolnictwa</i>	<i>Podstawa/ Program /zakres edukacji</i>	<i>Usytuowanie nadzoru Zasady sprawowania/wykonywania Przebieg ewaluacji/inspekcji/wizytacji</i>	<i>Nauczyciele</i>
CZECHY	<p>Szkoły podstawowe; wiek 6 – 10 lat.</p> <p>Szkoły średnie I stopnia (gimnazjum); wiek 11/13 – 15 lat</p> <p>Szkoły średnie II stopnia; wiek 15 -19 lat.</p> <p>Obowiązek szkolny: od 6 do 15 lat.</p>	<p>Ramowy program nauczania dla kształcenia elementarnego, który obowiązuje od roku 2007/08.</p>	<p>Nadzór państwa. Inspekcja przeprowadzana jest w zespołach 3 – 4 osobowych i trwa 3 dni. Prowadzone badania zakończone są raportem, który przedstawiany jest dyrektorowi szkoły, zamieszczany jest na stronie internetowej Inspektoratu i badanej szkoły. Głównym źródłem informacji dla inspektorów jest dokumentacja szkoły, rozmowa z dyrektorem. Jeżeli szkoła nie spełnia kryteriów ustalonych przez Ministerstwo inspektorzy mogą stosować sankcje (np.: skreślenie szkoły z sieci szkół, zobowiązanie dyrektora do opracowania programu naprawczego, skierowanie kontroli).</p>	<p>Pensum: SP -20 h w gimnazjum – 16, a w liceach – 15.</p> <p>Nauczyciele nie mają statusu urzędników państwowych. Czeskie szkoły zazwyczaj podpisują z nauczycielami umowy na czas określony, obejmujące okres od września do czerwca.</p>

<i>kraj</i>	<i>Obowiązek szkolny Struktura szkolnictwa</i>	<i>Podstawa/ Program /zakres edukacji</i>	<i>Usytuowanie nadzoru Zasady sprawowania/wykonywania Przebieg ewaluacji/inspekcji/wizytacji</i>	<i>Nauczyciele</i>
HISZPANIA	<p>Szkoły podstawowe (trzy 2- letnie etapy) - wiek 6 - 12 lat</p> <p>Szkoły średnie 1 stopnia (gimnazja); wiek 12-16 lat,</p> <p>Kształcenie prowadzące do egzaminu maturalnego – 2 lata</p> <p>Specjalistyczne kształcenie zawodowe – 1,5 -2 lata</p> <p>Obowiązek szkolny: 6 -16 lat tj. SP oraz szkoła średnia I stopnia</p>	<p>Rząd centralny ustala krajową podstawę programową, która odpowiada za 55% programu we Wspólnotach Autonomicznych z drugim językiem urzędowym i za 65% programu w reszcie Wspólnot. Każda Wspólnota Autonomiczna rozwija podstawę programową w celu utworzenia własnego programu nauczania</p> <p>Szkoła przystosowuje podstawowy program nauczania do kontekstu socjoeconomicznego i kulturalnego</p>	<p>Nadzór państwowy, zinstytucjonalizowany.</p> <p>Szkoły kontrolowane przez rejonowe inspektoraty w zakresie pracy nauczycieli, programów nauczania, prowadzonej przez nauczycieli dokumentacji.</p> <p>Inspektorat zatwierdza programy rozwoju szkoły, ocenia nauczycieli.</p> <p>Inspektorem może zostać tylko nauczyciel ze szkoły publicznej, ze złożonym egzaminem państwowym i siedmioletnim stażem pracy jako nauczyciel.</p> <p>Inspektorzy mają dużą władzę nad szkołami, jeśli np. dyrektor nie spełnia poleceń inspektora rejonowego, to jest dyscyplinarnie zwalniany. Inspektorzy mogą wejść do szkół niezapowiedziani, z opracowanymi arkuszami obserwacji nt jakiegoś zagadnienia. Wyniki zapisów w arkuszach obserwacji są upubliczniane. Nie podlegają ocenie działania wychowawcze szkoły. Po wizytacji szkoła ma obowiązek wprowadzać w życie wnioski z inspekcji. W ciągu 30 dni mogą dyrektorzy odwoływać się od poleceń.</p> <p>Odnośnikiem całego systemu jest model C.A.F (Common Assessment Framework) – Powszechny Model Oceny przeznaczony dla jednostek administracji publicznej. W 2000 r., podczas Europejskiej Konferencji Zarządzania Jakością w Administracji Publicznej w Lizbonie - Dyrektorzy Generalni Administracji Publicznej oficjalnie zalecili CAF do stosowania przez organizacje administracyjne krajów Unii.</p>	<p>Pensum 17 - 23 godziny zegarowe/30h dydaktycznych/ plus 5 – 7 godzin na prace związane z funkcjonowaniem w szkole, w tym własne doskonalenie i/lub ustalanie programów edukacyjnych z innymi nauczycielami. Po zdaniu egzaminu państwowego uzyskuje się status urzędnika państwowego, co oznacza stabilizację zawodową.</p>

kraj	Obowiązek szkolny Struktura szkolnictwa	Podstawa/ Program /zakres edukacji	Usytuowanie nadzoru Zasady sprawowania/wykonywania Przebieg ewaluacji/inspekcji/wizytacji	Nauczyciele
IRLANDIA	<p>Szkoły podstawowe – wiek 4 -11 lat.</p> <p>Szkoły średnie I stopnia – wiek 11 – 16.</p> <p>Szkoły średnie II stopnia – wiek 16 - 18+ lat.</p> <p>Kształcenie dla osób, które przekroczyły wiek obowiązkowej nauki (dorosłych) – wiek 16+ - 18+ lat.</p> <p>Obowiązek szkolny: Od 6 do 16 lat.</p>	<p>Podstawą nauczania jest Program Nauczania Irlandii Północnej, opracowany w podziale na określone obszary nauczania, kładzie szczególny nacisk na umiejętności.</p>	<p>Inspektorat ds. Edukacji (Education and Training Inspectorate, ETI), stanowi część Ministerstwa Edukacji.</p> <p>Ewaluacja całościowa w Irlandii obejmuje 5 obszarów działalności szkoły: jakość zarządzania szkołą, jakość planowania, jakość realizacji programu nauczania, jakość nauczania i uczenia się oraz jakość wsparcia udzielanego uczniom. Poza tym w Irlandii prowadzone są ewaluacje przedmiotowe, inspekcji poddaje się wszystkie elementy mające wpływ na jakość nauczania danego przedmiotu. Irlandzcy inspektorzy dokonują także ewaluacji tematycznych mających na celu sprawdzenie jakości prowadzonych działań edukacyjnych w obszarze danego zagadnienia, np. jakość edukacji zdrowotnej. Ostatnim typem są inspekcje incydentalne – niezapowiedziane wizytacje. Obejmują tylko wybrane aspekty pracy szkoły (nauczanie, uczenie się, osiągnięcia, wsparcie uczniów z trudnościami). Zdaniem Irlandczyków pokazują one autentyczną pracę szkoły i dają prawdziwy obraz jakości kształcenia.</p> <p>Irlandzka ewaluacja koncentruje się głównie na ocenie jakości procesu kształcenia nie przywiązując większej uwagi do współpracy szkoły z otoczeniem.</p> <p>Jej celem jest dostarczenie szkole informacji na temat jej dobrych i słabych stron. Szkoła otrzymuje wnioski i rekomendacje z ewaluacji, ale nie otrzymuje żadnej oceny ani litery.</p>	<p>Pensum: 22-25h</p> <p>Zawód nauczyciela cieszy się tutaj ogromnym autorytetem. College, które kształcą nauczycieli, mają bardzo wysokie wymagania rekrutacyjne (na studia dostają się najlepsi uczniowie szkół średnich). Niezbędnymi wymaganiami, by zostać nauczycielem szkoły średniej są: dyplom ukończenia uczelni wyższej, odbycie jednego roku próbnego oraz uznanie kwalifikacji przez krajową radę nauczycielską.</p>

<i>kraj</i>	<i>Obowiązek szkolny Struktura szkolnictwa</i>	<i>Podstawa/ Program /zakres edukacji</i>	<i>Usytuowanie nadzoru Zasady sprawowania/wykonywania Przebieg ewaluacji/inspekcji/wizytacji</i>	<i>Nauczyciele</i>
RUMUNIA	<p>Szkoły podstawowe; wiek 6 -10 lat.</p> <p>Gimnazjum (I etap ogólnokształcącej szkoły średniej I stopnia); wiek 10 -14 lat.</p> <p>Liceum (II etap szkoły średniej w którym prowadzi się kształcenie ogólnokształcące, profilowane lub zawodowe); wiek 14 -16 lat.</p> <p>Obowiązek szkolny: 6 – 16 lat. Obowiązkowe roczne przygotowanie dzieci pięcioletnich.</p>	<p>Ramowy program nauczania dla szkół podstawowych i średnich, ustalany przez Ministerstwo Edukacji i Nauki</p>	<p>ARACIP- Agencja Zarządzania Jakością- wspomagana przez inne instytucje zainteresowane jakością pracy szkół, sprawuje nadzór całościowy. Zajmuje się akredytacją szkół i ewaluacją zewnętrzną, prowadzi krajowy rejestr niezależnych ewalatorów. Czas pracy ewalatora jest dostosowany do jego czasu pracy w szkole (zbieranie danych i wizyta w szkole trwają 1-2 dni). Raport sporządzony przez ewalatora opisuje jeden obszar w postaci tabelarycznej i zawiera ocenę słowną. Narzędzia badawcze są ogólnie dostępne. Raporty z ewaluacji zewnętrznej jak i wewnętrznej są obowiązkowo umieszczane na stronach internetowych.</p> <p>Inspektorat (odpowiednik polskiego kuratorium) monitoruje i kontroluje szkoły i placówki raz na 5 lat w ciągu 1 miesiąca przez ok. 30 inspektorów we wszystkich szkołach danej miejscowości w zakresie: jakości pracy nauczycieli, poziomu zdobytej wiedzy przez uczniów, wykorzystania bazy dydaktycznej, respektowania prawa oświatowego, współpracy z rodzicami, pracy dydaktycznej i wychowawczej szkoły. Inspektorzy przygotowują raport, w którym każdemu z wymienionych obszarów przypisują poziom spełnienia wymagań (niesatysfakcjonujący, satysfakcjonujący, dobry, bardzo dobry, wyśmienity). Po stwierdzeniu uchybień szkoła opracowuje i wdraża plan naprawczy, uwzględniający rekomendacje inspektorów. Jeden Inspektorat wykonuje 50 inspekcji rocznie.</p>	<p>Pensum: ok. 20 godzin</p> <p>Nauczyciele przedszkoli i szkół podstawowych to absolwenci liceum pedagogicznego, poza nauczycielami języków obcych, wychowania muzycznego i fizycznego, którzy są absolwentami 2-letnich kolegiów uniwersyteckich.</p> <p>Nauczyciele szkół średnich I i II stopnia kończą studia trwające od 4 do 5 lat, zależnie od przedmiotu, którego mają uczyć.</p> <p>Aby uzyskać kwalifikacje nauczycielskie należy zdać po 2 latach pracy egzamin państwowy.</p>

1. Podstawa opracowania: Sprawozdania z wyjazdów studyjnych w ramach realizowanego projektu Program wzmocnienia efektywności systemu nadzoru pedagogicznego i oceny jakości pracy szkoły etap II i III;

2. Uzupełnienie : Europejska sieć informacji o edukacji EURYDICE, www.eurydice.org.pl/

(Istniejąca od 1980 roku sieć składa się z biur krajowych, utworzonych przez ministerstwa edukacji poszczególnych krajów, i z biura europejskiego (EACEA P9), utworzonego przez Komisję Europejską (Dyrekcja Generalna ds. Edukacji i Kultury). EURYDICE, pracując dla twórców polityki edukacyjnej i świata edukacji, przygotowuje i publikuje opisowe analizy systemów edukacji, studia porównawcze na tematy będące przedmiotem zainteresowania Unii Europejskiej i wskaźniki dotyczące różnych poziomów edukacji).